

TRACTATUS
DE IRREGULARITATIBUS

CAPUT I.

DE IRREGULARITATIBUS IN GENERE

827. — DEFINITIO. Irregularitas strictè sumpta, est *impedimentum canonicum, prohibens, ne quis Clero adscribatur, vel ad Ordinem superiorem ascendat, vel functiones Ordinis suscepti exercent.*

Hinc differt irregularitas a censuris, depositione et degradatione praesertim ex hoc capite, quia depositio et degradatio semper supponunt culpam, et habent rationem poenae; irregularitas vero non semper culpam supponit, et si quando per modum poenae imponatur, hoc fit secundo tantum, nec ad reum puniendum, sed ad indecentiam in sacro ministerio praecavendam.

828. — DIVISIO. Multiplex distinguitur irregularitas:

1° Irregularitas *ex defectu* vel *ex delicto*, prout oritur ex quibusdam defectibus in iure expressis, vel contrahitur ex certis delictis in iure determinatis.

2° Irregularitas *totalis* vel *partialis*, prout excludit ab omni Ordine, et Ordinis usu, atque ab omni beneficio ecclesiastico, vel arcet tantum ab aliquo Ordine suscipiendo, non vero a susceptorum usu.

3° Irregularitas *perpetua* vel *temporalis*, prout ex se semper durat, nisi tollatur dispensatione, aut aliis modis infra determinandis; vel durat tantum ad aliquod tempus, et postea cessat absque ulla dispensatione. Sic irregularitas ex defectu aetatis evanescit, completo tempore ad Ordines requisito.

829. **Principia.** — I. Nulla unquam incurritur irregularitas, nisi in iure canonico expressa sit. Hinc 1° *irregularitas ab homine* non admittitur; 2° irregularitas incurritur ipso facto ante omnem iudicis sententiam, et etiam ob defectum vel crimen occultum. — Ex cap. *Is qui* 18. de *Sent. excomm.* in VI.

II. Irregularitas *ex defectu* semper incurritur, stante defectu; quia rationem poenae non habet, sed rationem solius impedimenti. Irregularitas

vero *ex delicto* non incurritur absque culpa et quidem gravi, quia licet finis irregularitatis non sit punire, nec corrigere reos, non contrahitur tamen nisi ratione delicti proprie voluntarii et vere gravis. — S. Lig. n. 348.

830. **Quaesita.** — **QUAER.** 1° *An ad irregularitatem EX DELICTO incurrendam, praeter scientiam legis divinae requiratur scientia legis ecclesiasticae prohibentis?*

Resp. Affirm. probabilius. Ratio est, quia irregularitas haec rationem poenae habet. S. Lig. n. 350. vocat hanc sententiam probabiliorum et communissimam. Excipe tamen homicidium, ob particularem indecentiam, quam inducit. — S. Lig. *ibid.*

QUAER. 2° *An requiratur etiam scientia poenae, seu irregularitatis?*
Resp. Duplex est sententia probabilis.

1^a SENTENTIA *negat*, quia irregularitas non est poena medicinalis, sed inhabilitas, seu poena mere punitiva. — Ita Lacroix, Elbel, etc.

2^a SENTENTIA *affirmat*. Ratio est, quia irregularitas *ex delicto* censetur vera poena, et quidem extraordinaria, imposita in vindictam criminis, licet effectus illius primarius sit inhabilitatem constituere. Porro ubi tanta poena infligitur, non censetur Ecclesia cum tanto rigore procedere, ut incurrat ab illo, qui eam ignorat. Haec sententia sat probabilis videtur, ait S. Lig. n. 351.

QUAER. 3° *An censearis irregularis in dubio utrum irregularitatem incurreris?*

Resp. 1° *Neg.* in dubio *iuris*, seu in dubio, an talis casus subiaceat legi irregularitatem statuente. Ita fere omnes Theologi. Ratio est, quia ubi dubium adest, irregularitas haec in iure non certe exprimitur. Ergo, etc. Praeterea odia sunt restringenda. — S. Lig. n. 346.

Resp. 2° In dubio *facti* disting.: vel est dubium de homicidio patrato (1), vel de alio delicto. Si *prius, probabilius et verius* irregularitatem incurristi, ob specialem indecentiam, quae in homicidio reperitur, ut ex iure colligitur. Si *posterius, probabilius et verius* non incurristi, quia in dubio nemo damnandus est. — S. Lig. n. 347.

(1) Ista Auctoris verba, *Vel est dubium de homicidio patrato*, paulo equidem obscuriora sunt. Eorum sensum clarior desumes ex S. Alphonso (lib. 7. n. 347. dub. 3.) quem Auctor ipse allegat. Sic autem S. Doctor: *Hoc procedit casu quo aliquis certus est de homicidio, ut supponitur in praefatis textibus, sed so-*

lum dubitat, an ipse sua actione fuerit causa illius. Verba igitur Auctoris *vel est dubium de homicidio patrato*, non sunt accipienda de dubio, an v. gr. qui vulneratus fuit, mortuus revera sit, sed de dubio, an tu causa extiteris mortis, quae reipsa sequuta est.

831. — QUAER. 4° *An incurratur irregularitas ob crimen externum quidem et consummatum, sed prorsus occultum?*

Resp. Affirm. verius, ait S. Lig. n. 349. Ratio est, quia Ecclesia crimina reservando, etiam occultissima reservat, modo suae iurisdictioni subiaceant, nempe modo sint externa, prout imposuit excommunicationem haeresi omnino occultae, etc. Evincitur insuper ex cap. 6. *Liceat in Trid.* sess. 24., ubi Concilium praebet facultatem Episcopis dispensandi et absolvendi ab irregularitatibus et censuris occultis.

QUAER. 5° *Quomodo irregularitas tollatur?*

Resp. Tollitur sequentibus modis.

1° *Per dispensationem*, 1° Papae in omni casu, modo non adsit impedimentum de iure naturali, seu quod exercitium Ordinis sacri impossibile reddat; 2° Episcopi et Regularium, si irregularitas ex delicto occulto proveniat, excepto homicidio; 3° cuiuslibet delegati pro ratione acceptae facultatis, ut dictum est *de absoluteione a censuris*, n. 763.

2° *Per cessationem causae*, v. gr. aetate requisita adveniente, si irregularitas ex defectu aetatis proveniat; item *per mutationem domicilii*, seu loci, aut *per emendationem*, si ex infamia oriatur. Pro iuris tamen infamia dispensatio requiritur. — Vide S. Lig. n. 352. et seq.

832. — QUAER. 6° *Quomodo fiat dispensatio ab irregularitate?*

Resp. Nulla forma invenitur praescripta in iure; unde nulla determinata necessario adhibenda est. Fieri autem potest formula sequenti, aut alia aequivalenti: *Dispenseo tecum super irregularitate, quam incurristi propter...* (talem causam), *in nomine Patris*, etc., vel *auctoritate mihi concessa a S. P.* vel *ab Episcopo, dispenseo tecum*, etc., et *habilem reddo et restituo executioni Ordinum, et officiorum tuorum in nomine Patris*, etc.

CAPUT II.

DE IRREGULARITATIBUS IN PARTICULARI

1° De irregularitate ex defectu; 2° ex delicto.

ARTICULUS I. — DE IRREGULARITATIBUS EX DEFECTU

833. — Octo earum species numerantur, scilicet ex defectu 1° animi; 2° corporis; 3° natalium; 4° aetatis; 5° libertatis; 6° Sacramenti; 7° lenitatis; 8° famae.

Defectus isti, vel potius qualitates iis oppositae, his exprimuntur versiculis:

Natales, animus, libertas, corpus et aetas
Non bigamus, lenis, nec mala fama notet.

I. Ex defectu animi.

834. — Triplex defectus animi assignatur, scilicet rationis, scientiae, et fidei confirmatae.

1° *Rationis*. Hinc sunt irregulares perpetuo amentes, lunatici, furiosi, epileptici et energumeni, etsi lucida intervalla habeant. Minus difficulter tamen illis permittitur susceptorum Ordinum exercitium, quam novorum susceptio.

2° *Scientiae*. Irregulares sunt, qui non habent scientiam singulis Ordinibus necessariam, sive de facto nesciant, sive discendi sint incapaces. Deducitur ex dictis in *Tract. de Sacram. Ordinis*, et ex *Decret.* part. I. dist. 36. Can. I.

3° *Fidei confirmatae*. Irregulares sunt neophyti in adulta aetate recenter baptizati, usquedum ab Episcopo digni iudicentur. Constat ex iure can. — Vide S. Lig. n. 397. et seq.

II. Ex defectu corporis.

835. — Ex duplici capite incurritur haec irregularitas: 1° si quis ad exercitium Ordinis sit ineptus; 2° si aliis notabilem horrorem afferat, aut indecentiam praeferat.

Hinc irregulares habentur.

1° *Mutilati*, crus ligneum gerentes, manu, pollice, aut indice uti non valentes.

2° *Caeci*, visu totaliter carentes, vel ita caecutientes, ut in Missali legere nequeant.

3° *Surdi*, qui nihil audiunt, ita ut nullatenus vocem ministri respondentis audire queant.

4° *Muti* aut *balbutientes*, qui verba integra pronuntiare non possunt, aut non nisi cum magna difficultate, ita ut risum aut contemptum adstantium moveant.

5° *Claudi*, qui sine baculo ad altare se sistere non valent.

6° *Carentes naso*, aut enormiter distortum, demissum, aut productum habentes:

7° *Monstruosi*, v. gr. habentes gibbum enormem, qui magnam inducat deformitatem, etc. — Vide S. Lig. n. 403. et seq. — Vide tamen dicta *de Euchar.*, n. 216. in not.

836. *Quaesita*. — QUAER. 1° *An sit irregularis, qui uno oculo caret?*

Resp. 1° *Neg.* si caret tantum oculo dextero, quia minus necessarius est ad Missae celebrationem, modo notabilis inde non nascatur deformitas.

Resp. 2° *Affirm.* si caret oculo sinistro qui dicitur *Oculus canonis*,